

بر بال پرستوها

مجموعه‌ای از وصیت‌نامه‌های

شهدای مدافع حرم

تألیف

جمشید پوراسمعیل نانی

هدی اسعدی

تیریز - ۱۳۹۴

- سرشناسه : پوراس میل از جمشید، ۱۳۵۳ -
- عنوان و نام پدیدآور : بر بال پرسرحد: مجموعه‌ای از وصیت نامه‌های شهدای مدافع حرم /
تالیف جمشید پوراس میل نیازی، هدی اسعدی.
- مشخصات نشر : تبریز: درویش، ۱۳۹۴.
- مشخصات ظاهری : ۲۵۶ص: مصور. ۵/۱۴×۵/۵، س.
- شابک : 978-600-7262-63-4
- وضعیت فهرست نویسی : فیا
- عنوان دیگر : مجموعه‌ای از وصیت نامه‌های شهدای مدافع حرم.
- موضوع : شهیدان -- سوریه -- وصیتنامه‌ها
- شناسه افزوده : اسعدی، هدی، ۱۳۵۷ -
- رده بندی کنگره : ۱۳۹۴ ب۹پ/۶۵۲/۶ BP
- رده بندی دیویی : ۲۹۷/۹۹۶
- شماره کتابشناسی ملی : ۴۱۶۱۷۷۲

با همکاری

بر بال پرستوها
مجموعه‌ای از رصیت‌نامه‌های شهدای حرم

تألیف:

جمشید پور استیلا ییازی
هدی انصاری

انتشارات درویش

تبریز - چهارراه بهشتی (منصور) - ط زیرزمین پلاک ۲
همراه: ۹۱۴ ۷۷۷۲ ۴۶۶

np_nashr@yahoo.com

تألیف، طراحی و صفحه‌آرایی :	فرشید
نویسندگی :	اول - ۱۳۹۴
اندازه و تعداد صفحه :	رقعی ۲۵۶ ص
چاپ و صحافی :	اعظم - نوبل
تیراژ :	۱۰۰۰ نسخه
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۲۶۲-۶۳-۴	ISBN: 978-600-7262-63-4

قیمت: ۱۴۰/۰۰۰ ریال

تمامی حقوق مادی و معنوی این اثر برای مؤلفان محفوظ و هر گونه کپی برداری ممنوع می‌باشد.

فهرست مطالب

۹	پیشگفتار
۲۷	شهید نظر می‌کند به وجه الله
۳۱	شهید شهادت از دیدگاه امام خمینی (ره)
	آورده‌ی سخنان مقام معظم رهبری در مورد شهید، شهادت، خانواده‌ی
۳۹	شهید
۴۵	سخنرانی سران سلیمانی درباره‌ی شهدای مدافع حرم
۵۵	احمد اعلی
۵۹	احمد رضایی اوندی
۶۱	امیر رضا علیزاده
۶۷	امیر لطفی مراق
۶۹	امین کریمی چبلو
۷۱	حامد جوانی
۷۳	حجت اصغری شریانی
۷۵	حسن قاسمی دانا
۷۷	حسین امیدواری
۷۹	حسین همدانی
۸۳	حمید تقوی فرد
۸۵	حمیدرضا اسداللهی
۸۹	حمیدرضا فاطمی اظهر
۹۷	رسول پور مراد
۱۰۱	روح الله طالبی اقدام
۱۰۳	روح الله عمادی
۱۱۱	روح الله قربانی
۱۱۵	ستار محمودی
۱۱۹	سجاد طاهر نیا

۱۲۵	 سجاد مرادی
۱۲۷	 سعید علیزاده برمی
۱۳۱	 سیدعلی شاه
۱۳۳	 عبدالرضا مجیری
۱۳۷	 عبداللہ باقری نیارکی
۱۳۹	 علی اصغر شنایی
۱۴۱	 علی اصغر شیرد
۱۴۷	 علی تمام زاده
۱۵۳	 علی شاه سنایی
۱۵۹	 علی عسگری طاقانکر
۱۶۳	 علیرضا مرادی
۱۶۵	 فیروز حمیدی زاده
۱۶۹	 محرم علیپور
۱۷۳	 محمد احمدی جوان
۱۷۵	 محمد استحکامی جهرمی
۱۷۹	 محمد حسن خلیلی (رسول)
۱۸۳	 محمد حسین میردوستی
۱۸۷	 محمدرضا دهقان امیری
۱۹۱	 محمدرضا فخریمی هریس
۱۹۱	 محمد زهره‌وند
۱۹۷	 محمد طحان
۱۹۹	 محمد کاظم توفیقی (پژمان)
۲۰۳	 محمد کامران
۲۰۷	 محمد مسرور
۲۱۱	 محمد موسوی حسینی
۲۱۳	 محمدهادی ذوالفقاری
۲۱۹	 محمود رضا بیضایی

فهرست مطالب/۷

۲۲۳	موتضی کریمی
۲۲۵	مسلم خیزاب
۲۲۹	مسلم نصر
۲۳۳	مصطفی شیخ الاسلامی
۲۳۵	مصطفی صدرزاده
۲۴۱	مهای حیدری
۲۴۳	مهدی صابری
۲۴۹	مهدی علیدوستی
۲۵۱	میثم مرزبان
۲۵۳	میلاذ مصطفوی
۲۵۵	یحیی براتی

پیشگفتار

❖ شهادت در قرآن و احادیث

شهادت فنا شدن انسان برای نیل به سرچشمه‌ی نور و نزدیک شدن به هستی طلق است. شهادت عشق به وصال محبوب و معشوق در زیباترین شکل است. شهادت مرگم از راه کشته شدن است، که شهید آگاهانه و به خاطر هدف مقدس به تعذر آن «فی سبیل الله» انتخاب می‌کند. یعنی شهید در راهی کشته می‌شود که همواره او را به آگاهانه و فی سبیل الله را داراست و چنین مرگی است که به تعبیر امیر(ص) «أَشْرَفُ الْمَوْتِ قَتْلُ الشَّهَادَةِ»^۱ شریف‌ترین و بالاترین نوع مردن است و علم (ع) آن را گرامی‌ترین نوع مردن می‌داند. «أَكْرَمُ الْمَوْتِ الْقَتْلُ»^۲

شهید در لغت به معنی «گواه» است و در اصطلاح به کسی گویند که در مجرای شهادت قرار گرفته و در راه خدا کشته می‌شود. شهادت نوعی از مرگ نیست بلکه صفتی از «حیات معقول» است. زیرا حیات معمولی که متأسفانه اکثریت انسان‌ها را اداره می‌کند، همواره خود و ادامه‌ی بی‌پایان خود را می‌خواهد، لیکن در حیات معقول فرد آن زندگی پاک از آلودگی‌ها که خود را در یک مجموعه‌ی بزرگی به نام جهان هستی

^۱ - بحار الأنوار: ۱۰۰ - ۸ - ۴؛ منتخب میزان الحکمه ۳۰۶

^۲ - نهج البلاغه، خطبه‌ی ۱۲۳

در مسیر تکاملی می‌بیند که پایانش منطقه‌ی جاذبه‌ی الهی است. لذا شهید همواره زنده است و حیات و ممات او همواره صفتی است برای حیات طیبه و به مصداق آیه‌ی شریفه‌ی قرآن که می‌فرماید:

«وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتًا بَلْ أَحْيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ»^۱

ثُمَّان مبر آنان که در راه خدا کشته شده‌اند، مردگانی هستند، بلکه آنان زنده و رزق‌گزارشان بهره‌مندند.

شهید بهره‌مند است و مرگ او در واقع انتقال از حیات جاری در سطح طبیعت به حیات شت داده‌ی آن می‌باشد.

و یا در آیه‌ی دیگر می‌فرماید: «وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ يُقْتَلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتٌ

بَلْ أَحْيَاءٌ وَلَكِنْ لَا تَشْعُرُونَ»^۲ که در این آیه نیز به زنده بودن شهید اشاره نموده است.

در قرآن مجید، حدود ده آیه به صورت صریح درباره‌ی کسانی که در راه خدا کشته شده باشند وجود دارد. از جمله مسائلی که در این آیات به آن اشاره شده است عبارت است از زنده بودن شهید، رزق شهید، آزارش گناهان شهید، ضایع نشدن عمل شهید، مسرت و خوشحالی شهید، ایستادن در رحمت الهی و رستگاری شهید.

^۱ - سوره‌ی آل عمران آیه‌ی ۱۶۹

^۲ - سوره‌ی البقره آیه‌ی ۱۵۴

❖ حیات شهید

یکی از ویژگی‌هایی که قرآن شریف برای شهیدان ذکر کرده است، مسأله‌ی حیات و زنده بودن آنها است. حال باید بدانیم که منظور قرآن از این حیات چه نوع حیاتی است؟ و مقصود قرآن چیست؟ آیا منظور از حیات، حیات مادی است؟ یا این حیات مخصوص به روح و روان شهدا است؟ آیا این حیات، جسم شهید هم مربوط می‌شود یا خیر؟ و ده‌ها سوال دیگر که باید مورد بررسی قرار گیرد و به آنها پاسخ داده شود.

حیات در لغت به معنای «زنده بودن» آمده است. و در اصطلاح از دیدگاه‌های مختلف تفسیر آن ارائه گردیده است. اما مراد از حیات شهیدان که خداوند در قرآن فرموده چیست؟

در ذیل آیه‌ی ۱۵۴ سوره‌ی بقره تحت عنوان «وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ يُقْتَلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتٌ بَلْ أَمْوَاتٌ وَلَكِنْ لَا تَشْعُرُونَ» که به زنده بودن شهیدان اشاره کرده و اقوال مختلفی از طرف مفسرین ارائه گردیده است. برخی گفته‌اند که منظور این است که شهدا بزودی در قیامت زنده خواهند شد. برخی نیز گفته‌اند که: کشته شدگان در راه خدا، دارای هدایت و ایمان و دین صحیح هستند، نمرده‌اند و زنده هستند. برخی دیگر گفته‌اند: مقصود این است که، چون از شهیدان، نام نیک در این دنیا باقی مانده است زنده می‌باشند. مفسرین دیگر نیز اقوال دیگری را آورده‌اند که هر کدام به نوعی بیان‌کننده‌ی حیات شهدا می‌باشد و همه‌ی این اقوال به زنده بودن آرمان و اهداف شهیدان در جامعه باور دارند.

❖ رزق و روزی شهید

خداوند در قرآن کریم در سوره ی آل عمران در آیات ۱۶۹ تا ۱۷۱

می فرماید:

«وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْواتًا بَلْ أَحْيَاءُ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ، فَرِحِينَ بِمَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَيَسْتَبْشِرُونَ بِالَّذِينَ لَمْ يَلْحَقُوا بِهِمْ مِنْ خَلْفِهِمْ أَلَّا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ، يَسْمِعُ سُرُودًا يَنْعَمُ اللَّهُ وَفَضْلٍ وَأَنَّ اللَّهَ لَا يَضِيعُ أَجْرَ الْمُؤْمِنِينَ»

در این آیات می فرماید شهیدان را مرده مپندارید اشاره می کند به آنکه شهیدان زنده اند و نزد پروردگارشان روزی می خورند (عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ) در این قسمت از آیه به ارتزاق شهیدان اشاره شده است. لذا اگر نوعی حیات مجازی برای شهیدان فرض نمائیم با ارتزاق منافات دارد پس باید حیات را حقیقی در نظر گرفت. زیرا ارتزاق از ویژگی های موجود زنده و حقیقی است و حین خداوند درباره ی شهیدان گفته است که نزد پروردگارشان، ارتزاق می کنند لذا شهید نمی تواند زنده حقیقی نباشد.

در این آیات، سپس خداوند می فرماید: شهدا به خاطر آنچه که خداوند از فضل خود به آنها ارزانی نموده است خوشحال و شادمانند، در تفسیر

۱- کسانی را که در راه خدا کشته شده اند مرده مپندار، بلکه زنده اند و نزد پروردگارشان به ایشان روزی می دهند، از فضیلتی که خدا نصیبشان کرده است شادمانند و به آنها که در پی شان هستند و هنوز به آنها نپیوسته اند بشارت می دهند که بیمی بر آنها نیست و اندوهگین نشوند، آنان را مژده ی نعمت و فضل خدا می دهند و خدا پاداش مؤمنان را تباه نمی کند.

مجمع البیان آمده است که این خوشحالی به خاطر نعمت‌های بهشتی است که خداوند نصیبشان نموده است.

و برخی نیز گفته‌اند این خوشحالی به خاطر رسیدن آنها به مقام حقیقی ولایت و عبودیت است.

در ادامه‌ی آیات آمده است که: شهدا به آن مومنانی که هنوز به آنها نپیوسته‌اند و بعد در پی آنها به راه آخرت خواهند شتافت مژده و بشارت می‌دهند که از مردن نترسید و از خوف از دست دادن متاع دنیا غم مخورید. و آنها را به فضل و نعمت خدا بشارت می‌دهند و این که خداوند اجر اهل ایمان را ضایع نمی‌کند.

بنابراین شهدا به واسطه‌ی نعمت‌های خدادادی سرور و خوشحالتند و می‌خواهند این خوشحالی را با دیگران که به آنها ملحق می‌شوند تکمیل نمایند و مایلند که به آنها بشارت داده شود که ترس و اندوهی به خود راه ندهند.

در تفسیر مجمع البیان برای این موضوع سه دلیل ذکر نموده‌اند:

- ۱- شهدا از وضع برادران مومن خود که در دنیا زندگانی می‌کنند و در راه خدا به جهاد مشغول هستند اظهار سرور می‌نمایند.
- ۲- قول دوم این است که نامه‌ای به شهیدان ارائه می‌شود که در آن اسامی برادران ایمانی آنها، که به درجه‌ی شهادت نایل و به آنها ملحق خواهند شد، ثبت است و شهیدان با دیدن این اسامی خوشحال خواهند شد.

۳- مراد از «لَمْ يَلْحَقُوا بِهِمْ» مومنانی هستند که در فضل و مقام به آنها نرسیده‌اند ولی به واسطه‌ی ایمان، مقامی عظیم دارند.

در همین رابطه حدیثی از پیامبر (ص) نقل گردیده است که بی‌مناسبت نیست آن را ذکر نماییم و آن این که:

از پیامبر اکرم (ص) نقل شده است که شهید دارای سه خصلت است:
 «الشَّهِيدُ عِنْدَ اللَّهِ سِتُّ خِصَالٍ: يَقْفِرُ اللَّهُ ذَنْبَهُ عِنْدَ أَوَّلِ قَطْرَةٍ تُصِيبُ الْأَرْضَ مِنْ دَمِهِ، وَيُحَلَّى عِلَاءَ الْإِيمَانِ، وَيُزَوِّجُ الْحُورَ الْعِينِ، وَتُفْتَحُ لَهُ بَابُ مِنَ الْجَنَّةِ، وَتُجَارُ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ، وَتَكُونُ مِنَ الْقَرَعِ الْأَكْبَرِ وَفَرَجِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ»^۱

یعنی با ریتن او بین قلمروی خون شهید همه‌ی خطاها و گناهانش بخشیده و نادیده گرفته می‌شود. دیگر این که جایگاه خود را در بهشت می‌بیند و از همسران بهشتی اختیار می‌کند. هم چنین از فرع اکبر (گریه و زاری) و عذاب قبر در امان است و از سرهای بهشتی بر او می‌پوشانند.

این حدیث و امثال آن دال بر جاویدنگی و جایگاه رفیع و حیات حقیقی شهیدان دارد.

در حدیث دیگری از پیامبر (ص) نقل شده است که رسول اکرم (ص) در روز احد بالای سر «مصعب بن عمیر» ایستاد و برای او دعا کرد سپس گفت:

«وَأَنَّ رَسُولَ اللَّهِ يَشْهَدُ أَنَّ هَؤُلَاءَ شُهَدَاءُ عِنْدَ اللَّهِ يَوْمَ الْقِيَامِ فَأَتَوْهُمْ زُرُورُهُمْ
وَسَلِمُوا عَلَيْهِمْ فَأَلْذَى نَفْسِي بِيَدِهِ، لَا يَسْلَمُ عَلَيْهِمْ أَحَدٌ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ، إِلَّا رَدُّوا
عَلَيْهِ، يَرْزُقُونُ مِنْ ثَارِ الْجَنِّ وَوَتَح»^۱

یعنی رسول خدا گواهی می دهد که شهدا شاهدان من نزد خدا در روز
قیامت هستند. بیایید و ایشان را زیارت کنید، بر ایشان سلام کنید، که سوگند
آن که جانم در دست اوست، هیچ کس نباشد که بر آنها سلام کند الا
اینکه جوابش را می دهند. و آنها از میوه های بهشتی و هدایای آن روزی داده
می شوند.

این حدیث نیز دلالت بر زنده بودن شهدا دارد و نیز دلالت بر لزوم
زیارت آنان دارد.

در آیهی دیگری از قرآن کریم نیز به روزی شهدا اشاره شده است آن
جا که می فرماید:

«وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ قَالُوا أَوْ مَا وَاللَّهِ زُفْنَهُمُ اللَّهُ رِزْقًا حَسَنًا وَإِنَّ اللَّهَ
لَهُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ، يُدْخِلُهُمْ مُدْخَلًا يَرْضَوْنَهُ وَإِنَّ أُمَّةً لَمِنْ أُمَّةٍ عَلَيْهِمْ»^۲

یعنی آنان که در راه رضای خدا، از وطن هجرت کردند و در راه دین
خدا کشته شدند و یا مرگشان فرا رسید، البته خداوند، روزی و روزی نیکویی
در بهشت ابد نصیبشان می گرداند که همانا خداوند بهترین روزی و رازقان
است. خداوند به آنان در بهشت منزلی عنایت کند که بسیار به آن راضی و
خوشنود باشند.

^۱ - کشف الاسرار: ج ۱، ص ۴۱۷

^۲ - آیات ۵۸ و ۵۹ سوره ی حج

در این آیه پس از این که از رزق و روزی شهدا با نام رزق حسن و نیکو یاد می‌کند جایگاه آنان را در بهشت معرفی و آن را مقام رضوان و رفیع می‌داند. حقیقت رزق شهدا در جهان دیگر بر ما پوشیده است لیکن می‌دانیم که رزق آنها از جانب خداست.

♦ آرزو شناسان شهید

قرآن کریم درباره‌ی بخشش گناهان شهید چنین آمده است:

«جَاءَ مَعْرُوفٌ إِلَىَّ لَا أَضِيعُ عَمَلَ عَامِلٍ مِنْكُمْ مَنْ ذَكَرَ أَوْ أَنْفَى بَعْضُكُمْ مِنْ بَعْضٍ
قَالَيْنَ هَاجِرُوا رَاغِبُونَ دِيَارِهِمْ وَأَوْذُوا فِي سَبِيلِي وَقَاتِلُوا وَقُتِلُوا أَلَا كُفْرًا عَنْهُمْ
سَبَّأْنَاهُمْ وَلَا دُخْلَ لَهُمْ ثَابِتٌ لِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ فَوَابِئُ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَاللَّهُ عِنْدَهُ
حُسْنُ الثَّوَابِ»

آنان که از وطن خود هجرت کردند و از دیار خود بیرون رانده شدند و در راه خدا رنج کشیدند، جهاد کردند و کشته شدند، همانا بدی‌های آنان را می‌پوشانیم و آنان را به بهشت‌هایی که از زیر درختان آن نهرهای آب، جاری و روان است، داخل می‌کنیم و این پاداشی است از جانب خدا و پاداشی که از جانب خدا باشد نیکوست. در این آیه اشاره شده که خداوند همه‌ی بدی‌های کشته شدگان در راه خدا را نادیده می‌گیرد و به پاداش از جانب خود به آنان نیکوترین پاداش را عطا می‌کند.

در همین رابطه احادیثی نیز ذکر شده است که به برخی از آنها اشاره

می‌نمائیم:

قال النبی (ص): «فاذا ودّعهم اهلوه ربکت علیهم الحیثان والبیوت، تخرجون من ذویهم کما تخرج الحیة من سلخها»^۱

یعنی چون رزمندگان با اهل و خانواده‌ی خود خدا حافظی کنند، ماهی‌ها و خانه‌ها، بر آنها می‌گریند و از گناهان خود خارج می‌شوند، همانگونه که ماهی از پوست خود خارج می‌شود.

در حدیث دیگری که قبلاً ذکر شد و پیامبر شش خصلت را برای شهیدان ذکر کردند اولین خصلت این بود که: اولین قطره‌ی خونی که از شهید بر زمین ریخته می‌شود گناهانش بخشیده و آمرزیده می‌گردد. که این لفظ در احادیث دیگری هم تکرار شده است.

امام صادق (ع) نیز فرماید: «من قتل فی سبیل الله لم یعرفه الله من سیئاته»^۲

یعنی کسی که در راه خدا به شهادت نائل شود، هیچ یک از گناهان و بدی‌هایش به او ارائه نخواهد شد یعنی از همه‌ی آنها چشم پوشی خواهد شد. و در تفسیر آیه‌ی «الْأَخْرُفُ عَلَیْهِمْ وَلَا هُمْ یَحْزَنُونَ»^۳

نیز آورده‌اند که به شهیدان بشارت می‌دهند که از گناهان گذشته‌ی خوفی نداشته باشند. زیرا خداوند گناهانشان را با شهادت پاک می‌سازد

^۱ - کشف الاسرار وعده الابراز: ج ۲، ص ۳۴۷

^۲ - وسائل الشیعه: ۱۱ - ۹

^۳ - سوره‌ی آل عمران آیه‌ی ۱۷۰

و در حدیثی دیگر از پیامبر (ص) سوال شد که چرا شهید مورد آزمایش و سوال واقع نمی‌شود؟ پیامبر (ص) فرمود زیرا شهید در زیر برق شمشیر آزمایش خود را به پایان رسانده است.

❖ پاداش عمل شهید

شناوند در چند مورد به پاداش بزرگ و ضایع نشدن عمل شهید در قرآن اشاره فرموده است. از جمله:

«فَإِذَا نَزَلَ بِالسَّيْفِ فَاصْتَبِرْ وَلَا تَقْرَبُ الْوُثَاقَ فَإِمَّا مَنًّا بَعْدَ إِمْفَاءٍ أَوْ زَرْهًا ذَلِكَ وَلَوْ يَشَاءُ اللَّهُ لَنتَصَّرَ مِنْهُمْ وَلَكِنْ لِيَبْلُوَنَ غَضَبَكُمْ بِغَضَبِ اللَّهِ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ قُلَّنْ يُضِلُّ أَعْمَالَهُمْ سَيَقْدِيرُ اللَّهُ لَهُمُ نَصْلَحًا بِاللَّهِ وَيُدْخِلُهُمُ الْجَنَّةَ عَرَّفَهَا اللَّهُ»

یعنی: چون با کافران رو به رو شدید، گریز نشان را برنیزد و چون آنها را سخت فرو گرفتید، اسیرشان کنید و سخت در بند نگاه دارید یا به منت آزاد کنید یا به فدیة تا آنگاه که جنگ به پایان آید و این است حکم خدا و اگر خدا می‌خواست، از آنان انتقام می‌گرفت، ولی خواست تا شما را به یکدیگر بیازماید و آنان که در راه خدا کشته شده‌اند اعمالشان را باطل می‌کند. زودا که هدایتشان کند و کارهایشان را به صلاح آورد. و به بهشتی که برایشان وصف کرده است داخلشان سازد.

و جالب است که خداوند قبل از این قسمت از آیه می فرماید: اگر خدا می خواست، از کفار انتقام می کشید و همه را بدون زحمت جنگ شما، هلاک می کرد، این برای آزمایش خلق نسبت به یکدیگر است.

در آیه ای دیگر می فرماید: «فَلْيُقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ يَشْرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا بِالْآخِرَةِ وَمَن يُقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيُقتَلْ أَوْ تَغْلِبْ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا»^۱

یعنی پس آنان که زندگی دنیا را داده اند و آخرت را خریده اند باید که در راه خدا بجنگند و هر که در راه خدا بجنگد، چه کشته شود چه پیروز گردد، مزد بزرگ به او خواهیم داد.

از آیات ذکر شده چنین برداشت می گردد که خداوند خود ضایع نشدن عمل شهید را تضمین کرده است و این گونه نیست که اگر به ظاهر در جهاد شکست خورده باشند خون آنها نابود شده باشد. بلکه در هر حال پیروز می شوند.

در آیه ای دیگری خداوند پیروزی و شکست، ماندگان و شهید شدن یا نشدن آنها را یکی از دو نیکی قلمداد می نماید.

«قُلْ هَلْ تَرْضَوْنَ بَنَاتِ الْإِخْدَى الْحُسَيْنِيَّ وَتَحْنُ تَقْرَأُونَ بِكُرْآنِ اللَّهِ يُصِيبُكُمُ اللَّهُ بِعَذَابٍ مِّنْ عِندِهِ أَوْ يَأْتِيَنَّافَتْرَضُوا إِنَّا فَتْرَضُوا أَمَّا مَعَكُمْ مَثَرُ تَرْضَوْنَ»^۲

بگو: آیا جز یکی از آن دو نیکی، انتظار چیز دیگری را برای ما دارید؟ ولی ما منتظریم که عذاب خدا، یا از جانب او یا به دست ما به شما برسد پس شما منتظر باشید ما نیز منتظر می مانیم.

۱- سوره نساء آیه ۷۴

۲- سوره توبه آیه ۵۲

در زمان پیامبر (ص) نیز منافقین می گفتند اگر مومنین نزد ما بودند و به جنگ نمی رفتند، نمی مردند و کشته نمی شدند، و خداوند در جواب آنها فرمود: که این آرزوهای باطل را حسرت دل آنها خواهد کرد و خداست که زنده می کند و یا می میراند در هر وقت که بخواهد.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ كَفَرُوا وَقَالُوا لِإِخْوَانِهِمْ إِذَا ضَرُّوا فِي الْأَرْضِ أَوْ كَانُوا غُزًى لَوْ كَانُوا عِنْدَنَا مَا مَاتُوا وَمَا قُتِلُوا لِيَجْعَلَ اللَّهُ ذَلِكَ حَسْرَةً فِي قُلُوبِهِمْ وَاللَّهُ يُخَيِّرُ بَيْنَ أَمْرَيْنِ إِنَّمَا يَتَمَلَّوْنَ بَصِيرًا

ای کسانی که ایمان آورده اید، همانند آن کافران مباشید که درباره برادران خود که به سربازان جنگ رفته بودند، می گفتند: اگر نزد ما مانده بودند نمی مردند یا کشته نمی شدند! لذا این پندار را چون حسرتی در دل آنها نهاد و خداست که زنده می کند و می بیند و اوست که اعمال شما را می بیند.

«فَإِذَا لَقِيتُ الَّذِينَ كَفَرُوا فَضَرْبُ الرِّقَابِ حَتَّىٰ إِنَّمَا تُخَنُّمُوهُمْ فَشُدُّوا الْوُثَاقَ فَمَا مَتَّابِعِدُوا إِنَّمَا فِدَاءٌ حَتَّىٰ تَصْغَ الْحَرْبُ أَوْ زَارَهَا ذَلِكَ وَلَوْ أَنَّهُمْ لَآتَصَّحَرْتُمْ مِنْهُمْ وَلَكِنْ لِّيَبْلُوَ بَعْضُكُمْ بِبَعْضٍ وَالَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَلَن يُضِلَّ أَعْمَالُهُمْ

چون با کافران رو به رو شدید، گردنشان را بزنید و چون آنها را سخت فرو گرفتید، اسیرشان کنید و سخت ببندید آنگاه یا به منت اراد کشایید یا به فدیة تا آنگاه که جنگ به پایان آید و این است حکم خدا و اگر خدا می خواست، از آنان انتقام می گرفت، ولی خواست تا شما را به یکدیگر بیازماید و آنان که در راه خدا کشته شده اند اعمالشان را باطل نمی کند.

۱- سوره آل عمران آیه ۱۵۶

۲- سوره محمد آیه ۴